

zaaknummer 2012 T878-1

Datum beslissing 8 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats] (gemeente [plaats]),

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat te Breda,

tegen:

[naam], tot [jaar] frater [naam],

geboren op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tot [jaar] lid van de Congregatie van de Fraters CMM,

juridisch adviseur: mr. A.M.W. Verdegaal.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 september 2012. Op 16 oktober 2012 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. Verdegaal voornoemd.

Op 22 oktober 2012 is van frater [naam], Algemene Overste van de Fraters CMM, een reactie op het verzoek om inlichtingen bij de griffie binnengekomen.

Op 13 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen met zijn echtgenote. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Verdegaal voornoemd.

Namens de Congregatie is frater [naam] voornoemd verschenen.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij in de jaren [jaar] en [jaar] op [instituut] te [plaats] en later te [plaats] door aangeklaagde met enige regelmaat seksueel is misbruikt. Klager was slechtziend en had moeite om de lessen te volgen. Op elfjarige leeftijd is klager op advies van de schoolarts op het blinden- en slechtziendeninstituut geplaatst. Klager mocht eenmaal per zes weken bezoek ontvangen en alleen in de schoolvakanties naar huis. Aangeklaagde was werkzaam als surveillant op het instituut. De kinderen douchten elke vrijdag. Klager was dan als laatste aan de beurt. In eerste instantie kwam aangeklaagde bij klager kijken en enige tijd later kwam hij bloot bij klager in de douche staan. De andere kinderen waren dan al weg. Aangeklaagde betastte de geslachtsdelen van klager. Klager hoefde niets bij aangeklaagde te doen. Klager vond dit absoluut niet prettig, maar hij durfde er niets tegenin te brengen. Ook gebeurde het dat klager in de nacht bij aangeklaagde in bed moest komen. Het bed van klager was direct naast de ruimte waar aangeklaagde sliep. Dit bed was speciaal daartoe verplaatst van de meest rechter rij naar de meest linker rij. Eerst werd er wat gepraat in bed en daarna werd er door aangeklaagde wat gefriemeld aan het geslachtsdeel van klager. Dan spoorde aangeklaagde klager aan om ook hem te betasten, hetgeen klager niet durfde te weigeren. Aangeklaagde kwam dan klaar. Voor klager was dit heel vreemd. Hij wist niet wat er gebeurde. Het seksueel misbruik vond eenmaal per twee à drie weken plaats. Nadat het instituut was verhuisd van [plaats] naar [plaats] ging het misbruik door aangeklaagde gewoon door. Klager herinnert zich dat ook een andere jongen 's nachts in het kamertje van aangeklaagde moest komen. Klager kan zich de naam van deze jongen niet goed herinneren.

2.2 Klager heeft nimmer met iemand over het misbruik durven spreken. Eerst recent, na contact met het Meldpunt Seksueel Misbruik R.-K. Kerk, heeft hij zijn echtgenote iets gezegd over wat hem is overkomen. De echtgenote van klager heeft wel ervaren, dat klager lichamelijk contact moeilijk vindt. Zo heeft klager ook nooit zijn twee (geadopteerde) kinderen kunnen knuffelen.

Klager is nooit onder therapeutische behandeling geweest. Lange tijd heeft hij het misbruik geprobeerd te relativiseren en heeft hij zich volledig op zijn werk gestort. Nu hij onlangs door alle publicaties weer met vroeger wordt geconfronteerd en hij, om medische redenen wat minder is gaan werken, realiseert hij zich wat voor gevolgen het misbruik op zijn leven eigenlijk heeft gehad.

2.3 Met het indienen van zijn klacht zoekt klager erkenning van hetgeen hem is overkomen. Klager heeft daarbij voor ogen met zijn verhaal ook andere klagers te ondersteunen in hun bewijsvoering.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde heeft aangevoerd dat het voor hem moeilijk is om zich die tijd weer voor de geest te halen. De klacht betreft gebeurtenissen die meer dan 45 jaar geleden hebben plaatsgevonden. Bovendien, zo stelt aangeklaagde, heeft hij zijn leven als frater met zijn huwelijk in [jaar] achter zich gelaten.

Aangeklaagde erkent dat hij als frater in de jaren [jaar] tot [jaar] belast was met de surveillance van een groep slechtzienden in [plaats] en later in [plaats]. Ten aanzien van klager herinnert aangeklaagde zich dat hij bij de wekelijkse douchebeurt van de jongens zelf altijd als laatste ging douchen. Hij herinnert zich ook dat klager altijd de laatste jongen was die ging douchen. Aangeklaagde weet echter niet meer dat hij ooit met klager in hetzelfde

douchehokje heeft gestaan. Aangeklaagde herinnert zich wel dat hij klager 's nachts diverse malen heeft gevraagd bij hem in bed te komen, dat hij het geslachtsdeel van klager betastte en dat hij klager vroeg hetzelfde bij hem te doen. Of deze handelingen ook in [plaats] hebben plaatsgehad weet aangeklaagde zich niet te herinneren.

3.2 Aangeklaagde stelt voorts dat hij het gebeurde betreurt en dat hij zich diep schaamt over zijn gedrag. Ter verklaring voert aangeklaagde aan dat hij destijds als dertigjarige nooit buiten de muren van het instituut kwam, eenzaam was en grote behoefte had aan warmte. Aangeklaagde wil benadrukken, dat hij nooit heeft gedacht dat zijn handelwijze schade zou berokkenen aan klager. Hij ziet nu in dat hij misbruik heeft gemaakt van zijn machtspositie en van de kwetsbaarheid van een elfjarige jongen.

Aangeklaagde is ter zitting verschenen. Hij heeft verklaard dat hij inziet dat hij een slachtoffer heeft gemaakt en dat hij daar veel spijt van heeft. Aangeklaagde heeft zijn oprechte verontschuldigen aangeboden.

3.3 De Algemene Overste van de Congregatie van de Fraters CMM heeft in zijn reactie op het verzoek om inlichtingen van de zijde van de Klachtencommissie aangegeven dat hij blij is dat aangeklaagde zijn verontschuldigen heeft aangeboden. Van de zijde van de Congregatie biedt de Algemene Overste ook zijn verontschuldigen aan voor het leed dat aangeklaagde als medebroeder, ook al is hij uitgetreden, klager heeft aangedaan.

Ten slotte heeft aangeklaagde ter zitting ook aan de Algemene Overste zijn verontschuldigen aangeboden voor het leed dat hij ook de fraters heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang moet onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden, dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk, dat aangeklaagde bij klager naakt onder de douche kwam staan en dat aangeklaagde daarbij klager heeft betast. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klager zonder enige overdrijving zijn verhaal heeft verteld. Daaraan doet niet af dat aangeklaagde zich dat niet meer kan herinneren. De gebeurtenissen hebben lange tijd geleden plaatsgevonden en aangeklaagde wilde het liefst zo snel mogelijk een streep zetten onder die periode, zoals aangeklaagde zelf heeft betoogd.

4.4 De Klachtencommissie acht ook aannemelijk dat klager door aangeklaagde werd uitgenodigd om in bed te komen en dat er vervolgens over en weer werd gemasturbeerd. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de integere wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Aangeklaagde heeft zowel schriftelijk als ter zitting verklaard, dat hij inderdaad klager bij zich in bed heeft genomen. Dat er ook sprake is geweest van bevrediging kan aangeklaagde zich niet meer goed herinneren, maar hij heeft ter zitting verklaard, dat zulks best wel gebeurd kan zijn. Aangeklaagde heeft voorts toegegeven dat hij te intiem is geweest met klager en dat hij ‘de fout in is gegaan’. Aangeklaagde heeft bovendien verklaard, dat hij na de verhuizing van het instituut naar [plaats] met een schone lei wilde beginnen en zijn handen thuis wilde houden. Aangeklaagde heeft ten slotte ter zitting geëmotioneerd zijn oprechte verontschuldigen aan klager aangeboden. Klager heeft uitgesproken dat hij dit waardeert.

4.5 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.6 De Klachtencommissie richt zich bij haar advisering op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Klachtencommissie waardeert het dat aangeklaagde met zijn echtgenote is verschenen en dat aangeklaagde oprecht spijt heeft betuigd. Ook frater [naam] heeft namens de Congregatie ter zitting het leed van klager erkend en namens de Congregatie zijn verontschuldigen aangeboden, ook al is aangeklaagde uitgetreden.

4.7 Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie van de Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 8 juni 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken

nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan aangeklaagde, aan de Algemene Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste.